

בכחינת אכזריות, וגרמו שיתעכב בחינת החסד, ונצרכו לבחינת תשובה, היינו לרעות את צאן^ע להנהיגם במדת החסד, וימשיך^ע מזה בחינת חסד על כ"י. ולזה נקוד על א"ת, היינו שעם בחינת צאן שהנהיגו אותם ברחמים, תקנו את עצמן, היינו בחינת אכזריות שעשו בשכם, וזהו לרעות את עצמן. וזהו גם כן לרעות את צאן אביהם בשכם, פירוש, על ידי שעשו מדות אכזריות בשכם הוצרכו לרעות את צאן אביהם לתקן זה, יהי רצון שנוכה לזה, להמשיך בחינת חסד על כ"י:

ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר וגו' (למ כד - כו). הנה איתא בכתבי האר"י ז"ל (מטה"י למוכס, ע' זח"ג רנט. ומ"ט ע"ו בס' מאור עיני חכמים ש"ג פ"ג) שעיקר סוף גמר החתימה היא בחנוכה. אם כן נוכל לומר שזה מרומז בפסוקים אלו עד"ז, ויהי כמשלש חדשים, היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר חתימה. על כן בא המקטרג על בני האדם לפני בורא עולמים ברוך הוא, שהוא מרומז בתיבת יהודה (ע' זח"א פט:). לומר זנתה תמר כלתך, היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר (שמ"ר לו ב), שהיא מכונה בשם כלה (פס"ר פ' לו), זנתה וסרה ממך, והלכה אחר זנונה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא שגם היא הרה לזנונים, הרה היא בחינת דביקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה.

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, הוציאנה ותשרף עבור זה, שבלא שום גרמא

מו. אפ"ל האפ"ן. מת. אפ"ל וימשך. מת. אפ"ל חמוס.

ומניעה היא הרה לזנונים רק מעצמה היא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע. היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר, בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאות רעות, כי האמת הוא כך שרק לאיש אשר אלה לו אנכי הרה, פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בבורא עולמים ב"ה שהוא מקור החסד, וגמטריא אל"ה ל"ו, ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הבורא ב"ה הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם, אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לבורא עולמים ב"ה.

ותאמר עוד לבורא עולמים ב"ה ראייה אמיתית לזה, הכר נא למי החתמת, מרמוז על השמן של נרות חנוכה, שהיה חתם^ע בחותמו של כהן גדול (שנ"ט פ"א), והפתילים מרמוז על הפתילות של נר חנוכה, והמטה מרמוז על הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת המט"ה עם הכולל גימטריא כל"י. פירוש, מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך הקדוש, היא ראייה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך, וחשוקים ודבוקים רק בכך ולא ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת הנ"ל.

ויאמר יהודה, הוא הבורא ב"ה, צדקה ממני. כביכול אני חייב בזה (ע' ט"ו) וי"ט, היינו הבורא ב"ה מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה

דבקים נגד רצ נתתיה על מט י' עד נ רב שג הוא כ

ויהי

ראשנו עבורד ויאמר בשכם ולכאו רועים מאי ו (ע' ט"ו) מקום בשלו הם ל את יו חביב לקרא אחרו שהיו שעמ

ונוכ

אחיו על ז ולהו א' נ

דבקים רק בי, ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני ח"ו, הוא רק מחמת כי על כן לא נתתיה לשלה בני, ר"ל תיבת של"ה מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב (נלאשית מט י) עד כי יבוא שילה, היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתי אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמן כן יהי רצון:

ויהי בעת לדתה והנה תאומים בכטנה ויהי בלדתה ויתן יד וכו' לאמר זה יצא ראשנה (לח מ - נח). ונוכל לרמז בזה דרך עבודה, ומקודם נבאר הפסוק (נלאשית לו יג) ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני. ולכאורה אינו מובן, מאי ענין זה שאחיך רועים בשכם, לענין לכה ואשלחך אליהם, מאי תלוי זה בזה. ואיתא במפרשי התורה (ע' רש"י נטס מהר"י קל) מחמת ששכם הוא מקום סכנה, לכך שאל אותו לשאול בשלומם. וגם זה אינו מובן, אי למה הלכו הם למקום סכנה, והגם שהלכו למה שלח את יוסף למקום סכנה, ובפרט שהיה יוסף חביב עליו ביותר, כמו שראינו כשהלך לקראת עשו העמיד את רחל ואת יוסף אחרונים מחמת חשש סכנה (לג ג) מוכח מזה שהיה חביב לו ביותר, שבמקום סכנה שעמדו הם לא היה רוצה שיעמוד שם יוסף, ועכשיו שלחו למקום סכנה.

ונוכל לומר עד"ז, דהנה איתא (רש"י נטס המדע) על פסוק (נלאשית לו יג) וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם, נקוד על א"ת, שלא הלכו אלא לרעות את עצמן. ולהבין זה, הנה יש שני בחינות בעבודת ה', אי מי שהוא עוסק בתורה ומצות ומעשים

טובים, ויש לו אימה ויראה בשעת עסקו בתורה, אבל בשעה שעוסק בדברים גשמיים ההכרחיים כגון אכילה ושתייה וכדומה, אז נפסק היראה מעמו. ויש עוד בחינה ב', שאפילו בשעה שעוסק בצרכי גשמיים ההכרחיים יש לו אימה ויראה ופחד ובושה והכנעה לפני בורא עולמים ב"ה, ואינו נפסק מהתחברות למקור הקדושה אפילו רגע אחת, וזהו עבודה תמה ושלמה, אבל בחי' א' אינו בשלימות.

והנה בחינה א' נקרא בשכ"ם, היינו שמקבל עליו עול מלכות שמים עכ"פ בשעת תורה ותפלה. ובחינה ב' נקרא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, היינו שבחינת קבלת עול מלכות שמים הוא אצלו לעולם ועד בלי הפסק. והנה בחינה א' מכונה בשם דודים, ובחינה ב' בשם ריעים (ע' וס"ג ד).

והנה איתא בזוה"ק (ומ"א קסג:) על פסוק (נלאשית לו ט) וישת לו עדרים לבדו ולא שתם על צאן לבן וכו', שצאן יעקב היה מרמז על בחינת סטרא דקדושה. וצאן יעקב היו עקודים נקודים. ונוכל לומר שזה מרמז על ב' בחינות הנ"ל, שבחינה א' נקרא נקודים, שהוא רק נקודה ואינו כן בשלימות. ובחינה ב' מכונה בשם עקודים, שהוא עקוד ומקושר תמיד ביראת ה' ואהבתו.

והנה בני יעקב כשהיו בבחינת אכזריות, נפסק החבל מבחינת הקדושה, והיו בבחינת נקודים, בחינת דודים, בחינת בשכ"ם. ובחינת יוסף היה בחינת עקודים, בחינת בשכמל"ו.